

The Sugyot Every Reform Jew Should Know

Bava Metzia 58b-59b

Rabbi Josh Levy, Erev Shabbat 15 May 2020

MISHNAH (Mishnah Bava Metzia 4:10, Daf 58b)

Just as there is wronging in buying and selling, so there is wronging in words.

Someone may not say, "How much is this object?" if they do not wish to buy it.

If someone has repented, someone should not say to them, "Remember your past deeds".

If someone is descended from converts, someone should not say to them, "Remember the deeds of your ancestors".

For it is said AND YOU SHALL NOT WRONG OR OPPRESS A STRANGER (Exodus 22:21)

מתני

כְּשֶׁם שֶׁאוֹנְאָה בְּמִקְחָ וּבְמִמְכָּרָ, כֵּן אוֹנְאָה בְּדִבְרִים.

לֹא יֵאמַר לוֹ בְּכַמָּה חֶפְצִי זֶה, וְהוּא אֵינוֹ רוֹצֶה לְקַח.

אִם הָיָה בְּעַל תְּשׁוּבָה, לֹא יֵאמַר לוֹ זְכוֹר מַעֲשֶׂיךָ הָרָאשׁוֹנִים.

אִם הוּא בֶּן גֵּרִים, לֹא יֵאמַר לוֹ זְכוֹר מַעֲשֶׂה

אֲבוֹתֶיךָ, שֶׁנֶּאֱמַר וְגַר לֹא תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצְנֻהוּ :

GEMARA (Daf 58b-59b)

The Rabbis taught in a baraita:

AND A PERSON SHALL NOT WRONG THEIR FELLOW [AND YOU SHALL FEAR YOUR GOD, FOR I AM THE ETERNAL YOUR GOD] (Leviticus 25:17) – this verse speaks about wronging with words.

You say that this verse speaks about verbal wronging - perhaps it is about wronging with money?

When the [previous] verse states IF YOU SELL SOMETHING TO YOUR FELLOW, OR BUY SOMETHING FROM THE HAND OF YOUR FELLOW [ONE SHALL NOT WRONG THE OTHER] (Leviticus 25:14), behold wronging with money is already mentioned.

How then do I explain the verse AND A PERSON SHALL NOT WRONG THEIR FELLOW?

It deals with wronging with words.

How so?

If someone has repented, another may not say to them, "Remember your past deeds".

If someone is descended from converts, another may not say to them, "Remember the deeds of your ancestors".

If someone is a convert and came to study Torah, another may not say to them, "Does the mouth that ate non-kosher meat, rodents and creeping animals, come to study the Torah that was communicated from the mouth of the Almighty?"

If someone has suffering afflicting them, or if someone has illnesses afflicting them, or if they are burying their children, another may not speak to them in the manner that the friends of Job spoke to him IS NOT YOUR PIETY YOUR CONFIDENCE, YOUR INTEGRITY YOUR HOPE? THINK NOW, WHAT INNOCENT PERSON EVER PERISHED?" (Job 4:6-7).

גמ'

ת"ר

לֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ בְּאוֹנְאָת דְּבָרִים הַכְּתוּב מְדַבֵּר

אֵתָּה אוֹמֵר בְּאוֹנְאָת דְּבָרִים אוֹ אֵינוֹ אֵלָּא בְּאוֹנְאָת מַמּוֹן

כִּשֶׁהוּא אוֹמֵר וְכִי תִמְכְּרוּ מִמְכַּר לְעַמִּיתְךָ אוֹ קָנָה מִיַּד עַמִּיתְךָ הֲרִי אוֹנְאָת מַמּוֹן אִמּוֹר

הֲאֵ מָה אֲנִי מַקְיִים לֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ בְּאוֹנְאָת דְּבָרִים

הא כיצד

אם היה בעל תשובה אל יאמר לו זכור מעשיך הראשונים

אם היה בן גרים אל יאמר לו זכור מעשה אבותיך

אם היה גר ובא ללמוד תורה אל יאמר לו פה שאכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים בא ללמוד תורה שנאמרה מפי הגבורה

אם היו יסורין באין עליו אם היו חלאים באין עליו או שהיה מקבר את בניו אל יאמר לו

כדרך שאמרו לו חביריו לאיוב

הלא יראתך כסלתך תקותך ותום דרכיך זכור נא מי הוא נקי אבד

If donkey drivers are seeking grain from someone, they may not say to them, "Go to so-and-so, as he sells grain", if they know that this person has never sold grain.

Rabbi Yehudah says: A person may not even cast their eyes on merchandise for sale when they do not have money to purchase it.

The matter depends on a person's intent, and with regard to any matter given to the heart, it is stated AND YOU SHALL FEAR YOUR GOD (Leviticus 25:17).

Rabbi Yochanan said in the name of Rabbi Shimon ben Yochai: Wronging with words is worse than monetary wronging, as with regard to this [verbal wronging] it is stated And you shall fear your God. But with regard to that [monetary wronging], it is not stated And you shall fear your God.

Rabbi Elazar said: [Wronging with words is worse than monetary wronging] because this [verbal wronging] affects one's self, but that [monetary wronging] affects one's money.

Rabbi Shmuel bar Nachami said: With this [monetary wronging] restitution is possible, but with that [verbal wronging] restitution is not possible.

A tanna taught in the presence of Rav Nachman bar Yitzchak: Anyone who makes the face of another white in public [i.e. humiliates them], it is as if they have spilled blood.

He [Rav Nachman bar Yitzchak] said to him: What you have said is correct, for we see that the red leaves the face [of someone who is humiliated] and their face turns white.

Abaye said to Rav Dimi: In the West, with regard to what are they especially careful? He [Rav Dimi] said to him: They are careful about not humiliating others, as Rabbi Chanina says, "Everyone descends to Gehenna except for three".

[The Gemara interrupts to ask] Can it really enter your mind to say that everyone descends to Gehenna? Rather, say, all who descend to Gehenna ultimately ascend, except for three who descend and do not ascend, and these are they:

Someone who engages in intercourse with a married woman, someone who humiliates another in public; and someone who calls another a derogatory name.

[The Gemara interrupts again to clarify] Isn't calling someone a derogatory name the same as humiliating? Even if someone has become used to it.

אם היו חמרים מבקשין תבואה ממנו לא יאמר להם לכו אצל פלוני שהוא מוכר תבואה ויודע בו שלא מכר מעולם
ר"י אומר אף לא יתלה עיניו על המקח בשעה שאין לו דמים
שהרי הדבר מסור ללב וכל דבר המסור ללב נאמר בו ויראת מאלהיך

א"ר יוחנן משום ר"ש בן יוחאי גדול אונאת דברים מאונאת ממון שזה נאמר בו ויראת מאלהיך וזה לא נאמר בו ויראת מאלהיך

ור' אלעזר אומר זה בגופו וזה בממונו

רבי שמואל בר נחמני אמר זה ניתן להישבון וזה לא ניתן להישבון

תני תנא קמיה דרב נחמן בר יצחק כל המלבין פני חבירו ברבים כאילו שופך דמים
א"ל שפיר קא אמרת דחזינא ליה דאזיל סומקא ואתי חוורא

אמר ליה אביי לרב דימי במערבא במאי זהירי א"ל באחוורי אפי דאמר רבי חנינא הכל יורדין לגיהנם חוץ משלשה

הכל ס"ד
אלא אימא כל היורדין לגיהנם עולים חוץ משלשה שיורדין ואין עולין ואלו הן

הבא על אשת איש
והמלבין פני חבירו ברבים
והמכנה שם רע לחבירו

מכנה היינו מלבין
אע"ג דדש ביה בשמיה

Rabba bar bar Chanah said that Rabbi Yochanan said:
It is better that a man engage in intercourse with a woman whose married status is uncertain than that he should humiliate another in public.
... [proof texts]

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן נוח לו
לאדם שיבא על ספק אשת איש ואל ילביץ פני
חבירו ברבים

And Mar Zutra bar Yoviyah said that Rav said;
and others say Rav Chana bar Bizna said that
Rabbi Shimon Chasida said; and some say Rabbi
Yochanan said in the name of Rabbi Shimon ben
Yochai: It is better that a person cast themselves
into a fiery furnace than humiliate another in
public... [proof texts]

(ואמר) מר זוטרא בר טוביה אמר רב ואמרי לה
אמר רב חנא בר ביזנא אמר ר"ש חסידא ואמרי
לה א"ר יוחנן משום רשב"י נוח לו לאדם
שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילביץ פני חבירו
ברבים

There then follows a digression about the treatment of a wife by her husband, which includes the following text about verbal wrongdoing:

Rav Chisda said: All the gates [of Heaven] are
locked, except for the gates [of prayer for those
who experience] verbal wrongdoing, as it is stated
AND BEHOLD, GOD STOOD UPON A WALL BUILT WITH A
PLUMB LINE, AND A PLUMB LINE IN GOD'S HAND (Amos
7:7)...

אמר רב חסדא כל השערים ננעלים חוץ משערי
אונאה שנאמר
הנה ה' נצב על חומת אנך ובידו אנך

We have learned in a Mishnah (Keilim 5:10):
If someone cut sections for an oven and put
sand between the bits: Rabbi Eliezer declares it
ritually clean, but the sages declare it ritually
unclean. This is the 'oven of Akhnai'

תנן התם :
חתכו חוליות ונתן חול בין חוליא לחוליא, רבי
אליעזר מטהר וחכמים מטמאין. וזה הוא תנור
של עכנאי

[The Gemara interrupts:]
What is the meaning of 'Akhnai'?
Rav Yehudah said that Shmuel said: They [the
Rabbis] surrounded it with their statements like a
snake that coils up [Akhnai], and declared it
ritually unclean.

מאי עכנאי
אמר רב יהודה אמר שמואל שהקיפו דברים
כעכנא זו וטמאוהו

It was taught in a baraita:
On that day Rabbi Eliezer brought forward every
argument in the world, but they did not accept
them.

תנא
באותו היום השיב רבי אליעזר כל תשובות
שבעולם ולא קיבלו הימנו.

He said to them, "If the law agrees with me, let
this carob-tree prove it!" Thereupon the carob-
tree was torn 100 cubits out of its place - others
say 400 cubits. They said, "No proof can be
brought from a carob-tree".

אמר להם : אם הלכה כמותי - חרוב זה יוכיח.
נעקר חרוב ממקומו מאה אמה, ואמרי לה :
ארבע מאות אמה :
אמרו לו : אין מביאין ראיה מן החרוב.

He then said to them: "If the law agrees with me,
let the stream of water prove it!" Whereupon the
stream of water flowed backwards.
"No proof can be brought from a stream of
water," they said.

חזר ואמר להם : אם הלכה כמותי - אמת המים
יוכיחו. חזרו אמת המים לאחוריהם.
אמרו לו : אין מביאין ראיה מאמת המים.

Again, he said to them: "If the law agrees with me, let the walls of the schoolhouse prove it". At this, the walls began to lean as if to fall. But Rabbi Yehoshua rebuked the walls, saying: "When scholars are engaged in a dispute, what right have you to interfere?"

And so they did not fall out of respect for Rabbi Yehoshua, but nor did they go upright, out of respect for Rabbi Eliezer, and they still continue to lean to this day.

Again he said to them: "If the law agrees with me, let it be proved from Heaven!"

Whereupon a Heavenly Voice went forth and proclaimed: 'Why do you dispute with Rabbi Eliezer, seeing that in all matters the law agrees with him!'

But Rabbi Yehoshua stood up on his feet and said: IT IS NOT IN HEAVEN (Deut 30:12).

[The Gemara interrupts the baraita to ask:]

What is meant by IT IS NOT IN HEAVEN in this context?

Rabbi Yirmiyah said: Since the Torah was already given at Mount Sinai, we do not regard a Heavenly Voice, because You already wrote in the Torah at Mount Sinai INCLINE ACCORDING TO THE MAJORITY (Exodus 23:2).

Rabbi Natan once met the Prophet Elijah.

He said to him: What did the Holy One do at that moment? He said to him: God laughed, and said, "My children have defeated Me, My children have defeated Me."

[We return to the baraita]

They said that on that day, the Rabbis brought all the things that Rabbi Eliezer had declared ritually clean and burned them in fire. And they voted on him and excommunicated him.

And they said, "Who will go and inform him?"

Rabbi Akiva said to them, "I will go, lest an unfit person go and inform him, and thereby bring about the destruction of the entire world."

What did Rabbi Akiva do?

He dressed in black and wrapped himself in black, and sat before [Rabbi Eliezer] at a distance of four cubits.

Rabbi Eliezer said to him, "Akiva, what is different about today from other days". He said to him, "My teacher, it appears to me that your colleagues are removed from you".

חזר ואמר להם: אם הלכה כמותי - כותלי בית המדרש יוכיחו. הטו כותלי בית המדרש ליפול. גער בהם רבי יהושע, אמר להם: אם תלמידי חכמים מנצחים זה את זה בהלכה - אתם מה טיבכם?

לא נפלו מפני כבודו של רבי יהושע, ולא זקפו מפני כבודו של רבי אליעזר, ועדין מטיין ועומדין.

חזר ואמר להם: אם הלכה כמותי - מן השמים יוכיחו.

יצאתה בת קול ואמרה: מה לכם אצל רבי אליעזר שהלכה כמותו בכל מקום! עמד רבי יהושע על רגליו ואמר: לא בשמים היא

מאי לא בשמים היא

אמר רבי ירמיה שכבר נתנה תורה מהר סיני אין אנו משגיחין בבת קול שכבר כתבת בהר סיני בתורה אחרי רבים להטות

אשכחיה רבי נתן לאליהו

אמר ליה: מאי עביד קודשא בריך הוא בההיא שעתא? - אמר ליה: קא חייך ואמר נצחוני בני, נצחוני בני.

ואמרו אותו היום הביאו כל טהרות שטיהר ר"א ושרפום באש ונמנו עליו וברכוהו

ואמרו מי ילך ויודיעו אמר להם ר"ע אני אלך שמא ילך אדם שאינו הגון ויודיעו ונמצא מחריב את כל העולם כולו מה עשה ר"ע

לבש שחורים ונתעטף שחורים וישב לפניו ברחוק ארבע אמות

אמר לו ר"א עקיבא מה יום מיומים אמר לו רבי כמדומה לי שחבירים בדילים ממך

He [Rabbi Eliezer] also tore his garments and removed his shoes and he dropped from his chair and sat upon the ground.

His eyes shed tears, and the world was afflicted: One-third of its olives [were ruined], one-third of its wheat, and one-third of its barley.

And some say: Even dough already in a woman's hands became spoiled.

It is taught in a baraita:

A great anger occurred on that day. For any place on which Rabbi Eliezer set his eyes was burned.

And even Rabban Gamliel, was coming on a boat [at that time] and a gale threatened to drown him.

He said, "It seems to me that this is only for the sake of Rabbi Eliezer ben Hyrcanus".

He stood on his feet and said, "Ruler of the Universe, it is revealed and known before You that I did not do this for my own honour or that of the house of my father. Rather, it was for Your honour, so that disputes will not proliferate in Israel.

The sea calmed from its raging.

[Another story from this event]

Imma Shalom, the wife of Rabbi Eliezer, was the sister of Rabban Gamliel. From that incident forward, she would not allow Rabbi Eliezer to fall on his face [to recite the tachanun prayer which was understood to have special efficacy].

One day [she thought it was Rosh Chodesh] but she confused a full month for a deficient month [she thought that it was Rosh Chodesh when it was not].

There are some who say that a poor person came and stood at the door, and she took bread out to him.

She found him falling on his face in prayer.

She said to him, "Get up, you are killing my brother".

Meanwhile, the sound of shofar went forth from the house of Rabban Gamliel to announce that he had died.

He [Rabbi Eliezer] said to her, "How did you know [that your brother would die]?"

She said to him, "I received such a tradition from the house of my father's father: All the gates [of Heaven] are locked, except for the gates [of prayer for those who experience] verbal wronging."

The Gemara then continues with a discussion of the severity of wronging someone who has converted...

אף הוא קרע בגדיו וחליץ מנעליו ונשמט וישב על גבי קרקע

זלגו עיניו דמעות לקה העולם שלישי בזיתים ושלישי בחטים ושלישי בשעורים ויש אומרים אף בצק שבידי אשה טפח

תנא

אך גדול היה באותו היום שבכל מקום שנתן בו עיניו ר"א נשרף

ואף ר"ג היה בא בספינה עמד עליו נחשול לטבעו

אמר כמדומה לי שאין זה אלא בשביל ר"א בן הורקנוס

עמד על רגליו ואמר רבנו של עולם גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית

אבא עשיתי אלא לכבודך שלא ירבו מחלוקות בישראל

נח הים מזעפו

אימא שלום דביתהו דר"א אחתיה דר"ג הואי מההוא מעשה ואילך לא הוה שבקה ליה לר"א למיפל על אפיה

ההוא יומא ריש ירחא הוה ואיחלף לה בין מלא לחסר

איכא דאמרי אתא עניא וקאי אבבא אפיקא ליה ריפתא

אשכחתיה דנפל על אנפיה

אמרה ליה קום קטלית לאחי

אדהכי נפק שיפורא מבית רבן גמליאל דשכיב אמר לה מנא ידעת

אמרה ליה כך מקובלני מבית אבי אבא כל השערים ננעלים חוץ משערי אונאה